

Συναρτησιακή Ανάλυση, εαρινό εξάμηνο 2016-17.

Ένατο φυλλάδιο ασκήσεων.

1. Έστω χώροι με νόρμα X, Y , όπου ο X είναι πεπερασμένης διάστασης. Αποδείξτε ότι κάθε γραμμικός τελεστής $T : X \rightarrow Y$ είναι φραγμένος.

2. Έστω ακολουθία $\kappa = (\kappa_n)$ στο F . Θεωρήστε τον τελεστή T με τύπο

$$Tx = (\kappa_1 x_1, \kappa_2 x_2, \dots) \quad \text{για κάθε } x = (x_1, x_2, \dots).$$

[α] Αποδείξτε ότι $T \in L(l^p, l^p)$ αν και μόνο αν $\kappa \in l^\infty$ και ότι σ' αυτήν την περίπτωση ισχύει $\|T\| = \|\kappa\|_\infty$.

[β] Αν $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$ και $\kappa \in l^\infty$, βρείτε τον δυικό τελεστή $T' \in L(l^q, l^q)$ του $T \in L(l^p, l^p)$.

3. Θεωρήστε τους τελεστές $T_l, T_r : l^p \rightarrow l^p$ με τύπους

$$T_l x = (x_2, x_3, \dots), \quad T_r x = (0, x_1, x_2, \dots) \quad \text{για κάθε } x = (x_1, x_2, \dots) \in l^p.$$

Ο T_l ονομάζεται **αριστερή μετάθεση** και ο T_r ονομάζεται **δεξιά μετάθεση**.

[α] Αποδείξτε ότι και οι δύο τελεστές είναι φραγμένοι και ότι $\|T_l\| = \|T_r\| = 1$.

[β] Βρείτε τους δυικούς τελεστές $T'_l, T'_r \in L(l^q, l^q)$ των $T_l, T_r \in L(l^p, l^p)$.

4. Έστω σ -πεπερασμένος χώρος μέτρου (Ω, Σ, μ) , μετρήσιμη $g : \Omega \rightarrow F$ και ο τελεστής T με τύπο

$$Tf = gf \quad \text{για κάθε μετρήσιμη } f : \Omega \rightarrow F.$$

[α] Αν $L^p = L^p(\Omega, \Sigma, \mu)$, αποδείξτε ότι $T \in L(L^p, L^p)$ αν και μόνο αν $g \in L^\infty$ και ότι σ' αυτήν την περίπτωση ισχύει $\|T\| = \|g\|_\infty$.

[β] Αν $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$ και $g \in L^\infty$, βρείτε τον δυικό τελεστή $T' \in L(L^q, L^q)$ του $T \in L(L^p, L^p)$.

5. Έστω σ -πεπερασμένοι χώροι μέτρου $(\Omega_1, \Sigma_1, \mu_1)$ και $(\Omega_2, \Sigma_2, \mu_2)$. Θεωρήστε τον χώρο μέτρου $(\Omega_1 \times \Omega_2, \Sigma_1 \times \Sigma_2, \mu_1 \times \mu_2)$ και μετρήσιμη συνάρτηση $K : \Omega_1 \times \Omega_2 \rightarrow F$. Υποθέτουμε ότι

(i) $\int_{\Omega_1} |K(a, b)| d\mu_1(a) \leq M_2$ για μ_2 -σχεδόν κάθε $b \in \Omega_2$

(ii) $\int_{\Omega_2} |K(a, b)| d\mu_2(b) \leq M_1$ για μ_1 -σχεδόν κάθε $a \in \Omega_1$.

[α] Αν $1 < p < +\infty$ και $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$, αποδείξτε ότι με τον τύπο

$$Tf(b) = \int_{\Omega_1} K(a, b) f(a) d\mu_1(a)$$

ορίζεται φραγμένος τελεστής $T : L^p(\Omega_1, \Sigma_1, \mu_1) \rightarrow L^p(\Omega_2, \Sigma_2, \mu_2)$ και ότι

$$\|T\| \leq M_1^{1/p} M_2^{1/q}.$$

[β] Αποδείξτε ότι, αν $p = 1$, ισχύουν τα ίδια με μόνη υπόθεση την (ii), ενώ, αν $p = +\infty$, ισχύουν τα ίδια με μόνη υπόθεση την (i).

[γ] Βρείτε τον δυικό τελεστή του T .

6. Έστω χώροι με νόρμα X, Y και γραμμικός τελεστής $T : X \rightarrow Y$. Αποδείξτε ότι ο $T : X \rightarrow R(T)$ έχει φραγμένο αντίστροφο αν και μόνον αν υπάρχει $c > 0$ ώστε να ισχύει

$$c\|x\| \leq \|Tx\| \quad \text{για κάθε } x \in X.$$

7. Έστω χώροι Hilbert X, Y και $T \in L(X, Y)$.

[α] Αποδείξτε ότι υπάρχει μοναδικός $T^* \in L(Y, X)$ ώστε να ισχύει

$$(Tx|y) = (x|T^*y) \quad \text{για κάθε } x \in X, y \in Y.$$

Υπόδειξη: Δείτε το $(T(\cdot)|y)$ ως συναρτησοειδές στον X .

[β] Αποδείξτε ότι $\|T\| = \|T^*\|$.

[γ] Βρείτε τη σχέση ανάμεσα στον T^* και στον T' .

Ο τελεστής T^* ονομάζεται **συζυγής του T** . Αν $T = T^*$, τότε ο T ονομάζεται **αυτοσυζυγής**.

8. Έστω χώρος Hilbert X και $T \in L(X)$. Αν υπάρχει $c > 0$ ώστε να ισχύει

$$\operatorname{Re}(Tx|x) \geq c\|x\|^2 \quad \text{για κάθε } x \in X,$$

αποδείξτε ότι $R(T^*) = X$.

Υπόδειξη: Πρώτα αποδείξτε ότι ο $R(T^*)$ είναι κλειστός υπόχωρος του X .

9. Έστω χώρος Hilbert X και $T \in L(X)$. Αν ο T είναι αυτοσυζυγής, αποδείξτε ότι

$$\|T\| = \sup_{x \in X, \|x\| \leq 1} |(Tx|x)|.$$

Υπόδειξη: Αν $m = \sup_{x \in X, \|x\| \leq 1} |(Tx|x)|$, τότε είναι προφανές ότι $m \leq \|T\|$. Κατόπιν, αποδείξτε ότι, αν $\lambda \in \mathbb{R}$, τότε

$$4|\lambda \operatorname{Re}(Tx|y)| \leq m(\|x + \lambda y\|^2 + \|x - \lambda y\|^2) = 2m(\|x\|^2 + \lambda^2\|y\|^2) \quad \text{για κάθε } x, y \in X.$$

Με κατάλληλη επιλογή του λ αποδείξτε ότι $|\operatorname{Re}(Tx|y)| \leq m\|x\|\|y\|$ και από αυτό ότι $|(Tx|y)| \leq m\|x\|\|y\|$ για κάθε $x, y \in X$.

10. Έστω χώρος Hilbert X και $T \in L(X)$. Αποδείξτε ότι οι $I + T^*T$ και $I + TT^*$ είναι αυτοσυζυγείς και έχουν φραγμένους αντίστροφους.

Υπόδειξη: Αποδείξτε ότι $((I + T^*T)x|x) \geq \|x\|^2$ για κάθε $x \in X$.

11. Έστω χώρος Hilbert X και $B : X \times X \rightarrow F$ με τις ιδιότητες:

(i) $B(x + y, z) = B(x, z) + B(y, z)$, $B(\kappa x, z) = \kappa B(x, z)$ για κάθε $x, y, z \in X$, $\kappa \in F$,

(ii) $B(x, y + z) = B(x, y) + B(x, z)$, $B(x, \kappa z) = \bar{\kappa} B(x, z)$ για κάθε $x, y, z \in X$, $\kappa \in F$,

(iii) υπάρχει $C > 0$ ώστε $|B(x, y)| \leq C\|x\|\|y\|$ για κάθε $x, y \in X$,

(iv) υπάρχει $c > 0$ ώστε $B(x, x) \geq c\|x\|^2$ για κάθε $x \in X$.

Αποδείξτε ότι υπάρχει $T \in L(X)$ με φραγμένο αντίστροφο $T^{-1} \in L(X)$ ώστε $\|T\| \leq C$, $\|T^{-1}\| \leq \frac{1}{c}$ και

$$B(x, y) = (x|Ty) \quad \text{για κάθε } x, y \in X.$$